

AEBetako gazteak Kuban ikasten txiroen medikuntza

Zienta pare bat gazte estatubatuar Kuban ari dira medikuntza ikasten. La Habanako gobernuak horretaz egin lezakeen propagandaz haratago, haruntza familia medikuntza ikastera joandakoen hautuak herrialde aberatsetan osasungintzak hartutako bidearen mugak azaltzeko balio du.

KUBA LAUDATZEKO GARAI ONENAK ez dira, preso disidente bat gose greban hil berria, bigarren protestari bat larri, Europa uharterako aldatketak eskatzen ari... Pentsatzekoa da, bestalde, Kuban ez dutela besteren laudorio beharrik. Julia Landau kazetariak ez du Kuba sozialistaren apologiarik idatzi, baina kontatu du zergatik eta zertara joan diren haruntza berrehundik gora gazte estatubatuar medikuntza ikastera eta kontakizunean argitu dizkigu herrialde aberatsetan osasungintzak dauzkan zulo handiak eta horiek erremediatzeko Kuba txiroak dauzkan irakaspenak.

Kalifornian karrikatzen da *East Bay Express* astekaria. San Frantzisko ekialdeko badia eskualde aberatsa da, mundu osotik etorkinak erakarri dituena, eta bertan komunikazio aurrerazale eta alternatiboak indarra omen dauka. *East Bay Express*en Julia Landauk otsailan publikatu zuen *American are learning medicine the cuban way* (Iparmerikarrak Kubako erako medikuntza ikasten). Ikasle horietako baten ibilbideari jarraitu zaio nagusiki.

Melissa Rose Mitchel neska gazteak medikuntza ikasi nahi zuen eta kezkatuta zebilen. Ezagutzen zituen unibertsitateetan irakasten zen medikuntza hiper-espezializatuak ez zion graziarik egiten. Eta okerragoa

dena, sendagile izatera iritsi arte sekulako dirutza inbertitu beharra zeukan.

Urte betez 1.400 dolar aurreztu zituen sarrerako azterketetarako prestatzeko. Bidean gomendatu zituen bada ezpada ere 20 bat unibertsitateetan emateko izena: 200 dolar eskari bakoitzeko, hegazkinez egin beharreko bidaiak, janzki egoki berriak erosi beharra... Mutil laguna enteratu zen *Interreligious Fondation for Community Organization* erakundeak eskaintzen zituela Kuban medikuntza ikasteko aukerak, gutxiengoak osasungintzan integratzeko programaren barruan.

2000. urtean ireki zen bidezidorrara. AEBetako Kongresuaren baitan diputatu beltzak biltzen dituen Congressional Black Caucus taldeak Fidel Castrorekin izandako elkarrizketatik sortu zen. Castrok eskaini zien parlamentari yankiei 500 sendagile hezteko aukera, La Habanako *Escuela Latinoamericana de Medicina* (ELAM) unibertsitatean. Julia Landauk dioenez urteotan 34 doktore graduatu dira eta uneotan 160 ari dira ikasten.

Sobietar Batasunaren hondoratzeko Kubako egitura guztiak astindu zituen erroitik, nekazaritzatik hasita populazioaren elikadura katea edo osasungintzaraino. Medikuntzaren alorrean, aurretik,

Bost ikasle gazteok New Orleansekoak dira, La Habanako *Escuela Latinoamericana de Medicina* (ELAM) delakoan sendagile ikasketak burutzen ari direnak. Argazkia *Salud, Southwest Exchange* erakundearen gunetik hartuta dago. ELAM Kubak 1998an eraiki zuen Habanan, *Mitch* eta *Georges* urakanek Amerikako herrialde askotan eragindako txikizioen ondoren. Kubak hor urtean 1.500 ikasle hartzen ditu, mundu osotik etorriak, tartean AEBetatik. Sei urteko ikasketak burutu behar dituzte ikasleek: lehenbiziko biak ELAMen bertan oinarrituko medikuntza ikasteko, gaztelania maila ona hartzearekin batera; ondorengo hiru urteetan ikasiz batera ospitale kualifikatuetan ariko dira lanean; eta azken urtea mediku berriek interno ematen dute Kubako ospitale batean.

hamarkada luzez AEBk ezarritako enbargoaren ondorioak ere nozitzen ziren Kuban: multinazionalak ekoiztutako botika askoren falta, ospitaletako tresneria zaharkitua berritu ezina, eta abar.

Kubako agintariak osasungintza publikoa behetik goraino aldatzera behartuta aurkitu dira geroztik. Eta, hona paradoxa, herrialde aberatsetan jende txiro babesik gabeen laguntzan ahalegintzen direnek Kubako *gerrako medikuntzan* aurkitu dute ikasbidea.

Gerrako medikuntza

Kaliforniako East Bay eskualdean ari dira praktikak egiten La Habanan ikasitako mediku gazteetako batzuk, tartean Melissa Rose Mitchel. Horiek kontatu dizkiote kazetariari AEBetako unibertsitateetan irakasten den medikuntzarekiko ezberdintasunak.

AEBetan, eta gero eta gehiago Mendebalde aberats osoan, unibertsitateek mediku espezializatuak atera nahi dituzte, gaitz oso zehatzetan teknologia garestiak erabiliko dituztenak. Ez espezializatzea, familiako mediku legez lan egin nahiko duena, ez da hainbeste sustatzen. Diruak asko esplikatzen du kontua: mediku ikasketak 2008an bataz beste 154.000 dolar kostatzen ziren, mediku kolegioen kalkuluetan.



AEBetan izurria izan behar du espezializatzeko joera horrek. Berrikitari Barack Obama presidenteak berak onartu du estatubatuarrak familia medikuz oso urri dabilzala, eskualde osoak daudela sendagilerik gabe. Segurantzaren sozial publiko orokortua ere falta da AEBetan, jakina.

Kuban, ez botika karioirik eta ez puntako teknologiarik era masiboan erabili ezinean, alderantziz dago antolatuta. Diru gutxi dagoenez, prebentzioa lantzen da. Horretarako kontutan hartu behar dira giza taldearen bizimodua, norberaren elikadura ohiturak, adikzioak zaindu behar dira... eta guztiaren erdian lan garrantzitsua dauka egiteko familiako medikuak. Ikasketak burutu ondoren, inongo espeziali-

zaziotan hasi aurretik, mediku kubatar guztiek bi urte gutxienez pasa beharra omen dute familiako doktore lanetan.

Kubako baliabide teknikoak ere ezin dira kontatu herrialde aberatsetan dauzkagunekin. Melissa Rose Mitchellek kontatu dio kazetariari: "Ikasten ari ginela, edozein egoeraren aurrean, irakasleak galdetzen zigun 'zer da honetarako egokiena?', gu hasten ginen aipatzen eskannera, ultrahotsak, eta berak berriro 'baina hemen ez daukagu horrelakorik, pentsa ezazu mendi artean galduta zaudela, ez daukagula ez elektrizitaterik ez telefonorik... zer egingo zenuke?' galdetzen zigun".

Ikasleok La Habanan ikasi behar izan dute larri dauden eriak arta-

tzen ez argindarririk eta ez ur edan-garririk ez den lekuetan. Hain zuzen horrexek dauka interesa AEBetarako.

Katrina urakanak eragindako txikizioak atera zuen azalera hango komunitate askotan bizi den mixeria. Gauza bat da pobre bizitzea eta oso ezberdina agintariek arras abandonaturik bizirautea. Gero eta ugariagoak dira horrela dirautenak AEBetan.

Mitchell sendagile gazteak iazko udako oporrak eman zituen Alabama estatuan Birmingham eskualdean, hango landa eremuetako jende behartsuak artatzen herririk herri *mobile home* batean. Klinika ibiltariarekin zebilela, harriturik ohartu da zenbat jende bizi den etxoletan edo furgonetetan, elektrizitaterik eta iturriko urrik gabe, horretarako diru faltan.

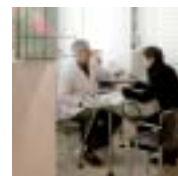
"Hemen, Alabamako eskualde batzuetan –esan dio Mitchellek Landau kazetariari– txirotasuna garrantzagoa da Kubako landa eremuan baino, hemen ez baitago han bezala gizarte zerbitzurik". La Habanan ikasi duen gerrako medikuntza Alabaman ere derrigor erabili beste biderik ez du izan.

Herritar guztiarentzako segurantzaren sozialik gabe eta medikuntza pribatu oso garestiz funtzionatzen duten herrialdeen paradigma dira AEBak. Inor ez da libratzen han. Melissa Rose Mitchell doktore gazteak oraingoz denbora erdiz egiten du lan eta berrikitan gaixotu zenean ez zuen beretzako medikurik aurkitu. 60 dolarreko antibiotikoak lagun batek eskuratu zizkion. ■



ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624 · zinkunegi@euskalnet.net



Zerbitzua
Kalitatea
Garantia

